

**НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ**

бульв. Дружби народів, 28, м. Київ, 01103, код ЄДРПОУ 40381452

РІШЕННЯ

02.02.2017

м. Київ

№ 40

Про затвердження Роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України "Про запобігання корупції" стосовно наявності конфлікту інтересів при зверненні особи до суду за захистом своїх прав в частині відновлення виплати пенсії, її перерахунку

Відповідно до частини першої статті 8, пункту 15 частини першої статті 11 Закону України "Про запобігання корупції" та з метою роз'яснення застосування актів законодавства з питань запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, Національне агентство з питань запобігання корупції

ВИРІШИЛО:

1. Затвердити Роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України "Про запобігання корупції" стосовно наявності конфлікту інтересів при зверненні особи до суду за захистом своїх прав в частині відновлення виплати пенсії, її перерахунку (далі - Роз'яснення), що додається.

2. Департаменту антикорупційної політики забезпечити розміщення на офіційному веб-сайті Національного агентства з питань запобігання корупції Роз'яснення.

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Національного агентства з питань запобігання корупції Рябошапку Р.Г.

Голова

 Н. Корчак

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Національного агентства
з питань запобігання корупції
02 лютого 2017 року № 40

РОЗ'ЯСНЕННЯ

щодо застосування окремих положень Закону України "Про запобігання корупції" стосовно наявності конфлікту інтересів при зверненні особи до суду за захистом своїх прав в частині відновлення виплати пенсії, її перерахунку

До Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) надходять численні звернення працівників органів Пенсійного фонду України стосовно надання роз'яснень про наявність конфлікту інтересів при їх зверненні до суду за захистом своїх прав в частині відновлення виплати пенсій, її перерахунку.

Відповідачами в даній категорії справ є органи Пенсійного фонду України, в яких працюють чи які очолюють такі особи.

Подібні ситуації можуть траплятися і в інших випадках звернення до суду працівників з позовом до органу (організації), в якому вони працюють.

У зв'язку з цим та з метою роз'яснення прав та обов'язків осіб, які є суб'єктами правовідносин, що склалися, Національне агентство повідомляє таке.

Відповідно до абзаців восьмого, одинадцятого та дванадцятого частини першої статті 1 Закону України "Про запобігання корупції" (далі – Закон) потенційний конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Реальний конфлікт інтересів – це суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Приватний інтерес – це будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Зважаючи на зазначені положення законодавства, для реального конфлікту інтересів характерна наявність трьох об'єктивних компонентів:

приватний інтерес;

службові чи представницькі повноваження;

суперечність між ними, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішення або на вчинення чи невчинення дій під час виконання службових повноважень.

Згідно із частиною другою статті 55 Конституції України кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Відповідно до частини першої статті 6 Кодексу адміністративного судочинства України кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або інтереси.

Таким чином, сам факт звернення особи (суб'єкта, на якого поширюється дія Закону) до суду за захистом своїх прав не може вважатись порушенням вимог антикорупційного законодавства чи зловживанням службовим становищем.

Однак, при цьому необхідно брати до уваги можливість використання особою службових повноважень при захисті своїх прав (видання документів, які слугували підставою для звернення до суду чи задоволення позовних вимог, безпосередня участь у розгляді процесуальних документів з таких питань при здійсненні службових повноважень, видання довіреностей на представлення інтересів суб'єкта владних повноважень тощо) та вплив цих повноважень на прийняття відповідним органом остаточного рішення.

Частиною першою статті 28 Закону встановлено, що особи, зазначені у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 Закону зобов'язані:

1) вживати заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів;

2) повідомляти не пізніше наступного робочого дня з моменту, коли особа дізналася чи повинна була дізнатися про наявність у неї реального чи потенційного конфлікту інтересів безпосереднього керівника, а у випадку перебування особи на посаді, яка не передбачає наявності у неї безпосереднього керівника, або в колегіальному органі – Національне агентство чи інший визначений законом орган або колегіальний орган, під час виконання повноважень у якому виник конфлікт інтересів, відповідно;

3) не вчиняти дій та не приймати рішень в умовах реального конфлікту інтересів;

4) вжити заходів щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів.

Відповідно до частини третьої цієї статті безпосередній керівник особи або керівник органу, до повноважень якого належить звільнення/ініціювання

звільнення з посади протягом двох робочих днів після отримання повідомлення про наявність у підлеглої йому особи реального чи потенційного конфлікту інтересів приймає рішення щодо врегулювання конфлікту інтересів, про що повідомляє відповідну особу.

Разом з тим, слід також вказати на те, що статтею 43 Закону встановлена вимога до осіб, зазначених у пункті 1, підпункті "а" пункту 2 частини першої статті 3 цього Закону, про не розголошення і не використання в інший спосіб конфіденційної та іншої інформації з обмеженим доступом, що стала їм відома у зв'язку з виконанням своїх службових повноважень та професійних обов'язків, крім випадків, встановлених законом.

Тому в описаній вище ситуації необхідно звертати увагу на можливість використання особою інформації, яка стала відомою їй у зв'язку з виконанням своїх службових повноважень, оскільки статтею 172⁸ Кодексу України про адміністративні правопорушення за незаконне розголошення або використання в інший спосіб особою у своїх інтересах інформації, яка стала їй відома у зв'язку з виконанням службових повноважень, передбачена адміністративна відповідальність.

З огляду на наведене, Національне агентство зазначає, що конфлікт інтересів у ситуаціях, що зазначені, може виникати за наявності таких факторів:

1) заявник, реалізуючи свої повноваження на посаді в органах Пенсійного фонду України, вчинив дії (утримався від вчинення дій), приймав рішення, пов'язані із розглядом судом справи за його позовною заявою до органу Пенсійного фонду України, в якому він працює, що могло вплинути (вплинуло) на результати розгляду справи в суді, взяв участь у виконанні судового рішення щодо себе;

2) заявник не вжив заходів щодо врегулювання конфлікту інтересів, визначених статтями 28 та 29 Закону.

ПРИКЛАДИ

1. Начальник органу Пенсійного фонду України підписує правову позицію (заперечення на позовну заяву, пояснення, клопотання тощо) даного органу у справі за його позовом до цього органу.

У такому разі, способом врегулювання конфлікту інтересів може бути процедура зовнішнього контролю, визначена статтею 33 Закону, шляхом підписання такої позиції відповідним заступником за погодженням з вищим органом.

2. Юрисконсульт органу Пенсійного фонду України здійснює підготовку правової позиції (заперечення на позовну заяву, пояснення, клопотання тощо) даного органу у справі за його позовом до цього органу.

У такому разі способом врегулювання конфлікту інтересів може бути усунення такого юрисконсульта від виконання завдання, вчинення дій,

прийняття рішення чи участі в його прийнятті у порядку, визначеному статтею 30 Закону.

3. Начальник структурного підрозділу органу Пенсійного фонду України, відповідальний за нарахування, перерахування пенсійних виплат (або посадова особа цього структурного підрозділу) підготував відповідні пропозиції до правової позиції (заперечення на позовну заяву, пояснення, клопотання тощо) даного органу у справі за його позовом до цього органу.

У такому разі способом врегулювання конфлікту інтересів може бути усунення відповідної посадової особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті у порядку, визначеному статтею 30 Закону.

4. Посадова особа органу Пенсійного фонду України взяла участь у виконанні судового рішення, винесеного на її користь, у справі за її позовом до цього органу.

У такому разі способом врегулювання конфлікту інтересів може бути усунення відповідної посадової особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті у порядку, визначеному статтею 30 Закону.

